

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ
Булевар ослобођења 18, тел: 011 3615 436, факс: 011 2685 936

На основу овлашћења Наставно-научног већа од 18.12.2019. године, Комисија за израду Предлога измена и допуна Правилника о специјалистичким академским студијама утврдила је пречишћени текст Правилника о специјалистичким академским студијама. Пречишћени текст садржи основни текст Правилника о специјалистичким академским студијама број 01-177/1 од 26.04.2017. године, као и измене и допуне Правилника бр. 01-841/2 од 18.10.2017. године и бр.01-974/1 од 18.12.2019. године.

**ПРАВИЛНИК
О СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИМ АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА
(ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ)**

Опште одредбе

Члан 1.

Овим Правилником се ближе уређују услови, начин и поступак уписа, циљеви и исходи студија, затим наставни план, организација студијског програма и правила специјалистичких академских студија ветеринарске медицине на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду (у даљем тексту Факултет).

Члан 2.

Специјалистичке академске студије су студије другог степена високог образовања. Студијски програм специјалистичких академских студија је заснован на Европском систему преноса бодова (у даљем тексту ЕСПБ).

Члан 3.

Факултет организује специјалистичке академске студије у оквиру јединственог студијског програма академске специјализације из ветеринарске медицине, које трају 1 годину или 2 семестра и вреднују се са укупно 60 ЕСПБ бодова.

Завршетком специјалистичких академских студија из ветеринарске медицине свршени студенти добијају звање Доктор ветеринарске медицине – специјалиста.

Члан 4.

Циљеви Студијског програма специјалистичких академских студија из ветеринарске медицине су стицање специфичних знања и вештина из појединих области ветеринарске медицине и образовање уско специјализованих стручњака оспособљених за пружање услуга у области клиничке патологије и терапије социјалних и фармских животиња, превентивне ветеринарске медицине, биотехнологије, репродукције, или хигијене и технологије намирница анималног порекла, рад у специјалистичким и истраживачко-дијагностичким институцијама и даље усавршавање у оквиру ужих специјализација.

Члан 5.

Исход специјализације проистиче из јасно утврђених компетенција дефинисаних студијским планом и програмом обавезних и изборних предмета, за које се кандидати опредељују приликом уписа у други семестар. Наведене компетенције обухватају теоријска знања из области организације и квалитета рада у појединим областима ветеринарске медицине и специфична знања и вештине из изабраних области ветеринарске медицине – клиничке патологије и терапије животиња, превентивне ветеринарске медицине, биотехнологије, репродукције и хигијене и технологије намирница анималног порекла.

Сходно националним стандардима који су регулисани Законом о ветеринарству Републике Србије и европским стандардима обухваћеним Директивом 2005/36 ЕУ, дипломирани студенти интегрисаних основних и мастер академских студија су омникомпетентни у свим главним пољима ветеринарске струке, да би кроз специјалистичке академске студије стекли додатна, уско специфична знања, која могу да примене у појединим областима ветеринарске медицине.

Компетенције доктора ветеринарске медицине - специјалиста могу се поделити у три поља: општа знања, теоријски заснована знања и предметно специфична знања.

Општа знања обухватају способност анализе, синтезе и предвиђања решења и последица различитих проблема из појединих области ветеринарске медицине, критичког и самокритичког мишљења у приступу решавања различитих проблема и искуство које им омогућава да комуницирају са јавношћу и надлежним управним и струковним органима; поштују етичка начела, принципе и стандарде квалитета на којима се базира ветеринарска струка и знају принципе организације и управљања ветеринарском праксом и анималном производњом.

Теоријски заснована знања омогућавају разумевање грађе и функције организма у физиолошким и патофизиолошким условима, познавање узрока и механизма појединих поремећаја функција организма и опште методологије истраживања у појединим областима ветеринарске медицине.

Предметно специфична знања обезбеђују овладавање методологијом истраживања у појединим областима ветеринарске делатности: клиничкој патологији и терапији социјалних животиња (клиничке, лабораторијске и инструменталне методе дијагностике и терапије); биотехнологији, репродукцији и здравственој заштити фармских животиња (биотехнолошки поступци у сточарској производњи, репродукцији и здравственој заштити, контрола и управљање репродукцијом и здравственом заштитом животиња); превентивној ветеринарској медицини (микробиолошке и паразитолошке методе испитивања, епизоотиологија и управљање превентивним мерама) и хигијени и технологији намирница анималног порекла (методе испитивања и контроле безбедности намирница за људску исхрану). Стицањем додатних знања која нису била предмет интегрисаних основних и мастер академских студија и њиховом самосталном применом у пракси, доктори ветеринарске медицине – специјалисти могу да раде у специјалистичким, истраживачким, дијагностичким и другим институцијама, нарочито на пословима од ширег друштвеног интереса за које је предвиђено ангажовање специјалиста и наставе да се усавршавају у оквиру ужих специјализација.

Члан 6.

Настава на специјалистичким академским студијама изводи се на српском језику.

Студент за време трајања студија има обавезу да одслуша и положи одређени број обавезних и изборних предмета, проведе одређено време у наставним базама Факултета ради стицања предвиђених вештина и одбрани специјалистички рад.

Члан 7.

Специјалистичке академске студије могу бити финансиране из буџета Републике Србије или самофинансирајуће.

Висину школарине за самофинансирајуће студенте одређује Савет факултета, на предлог Наставно-научног већа факултета.

Уплата школарине за сваки семестар може се обавити у две једнаке рате, при чему се прва рата плаћа приликом уписа, а друга најкасније приликом овере семестра. Школарина се уплаћује на жиро рачун Факултета.

Члан 8.

Настава на специјалистичким академским студијама изводи се на Факултету и у наставним базама изван Факултета, са којима Факултет има закључен уговор о сарадњи.

Наставне базе изван Факултета морају да испуне све услове за квалитетно одвијање наставног процеса из одређеног предмета, у складу са Студијским програмом специјалистичких академских студија из ветеринарске медицине.

Члан 9.

Методологија наставе је прилагођена потребама студената, у складу са суштином сваког предмета. Она обухвата теоријску наставу, практичне вежбе, показне вежбе, клиничку праксу и друге облике рада у зависности од специфичности изабраних предмета, под непосредним надзором наставника, на Факултету и у ванфакултетским наставним базама са којима Факултет има уговорену сарадњу.

Наставни план

Члан 10.

План наставе обухвата три обавезна и одређени број изборних предмета у првом и другом семестру.

Слушањем и полагањем испита из обавезних предмета у првом семестру студенти стичу 14 ЕСПБ бодова, при чему додатних 16 ЕСПБ бодова стичу слушањем и полагањем одређеног броја изборних предмета.

Приликом уписа у други семестар студенти се опредељују за најмање два изборна предмета са списка од 12 понуђених изборних предмета, чијим полагањем стичу додатних 20 ЕСПБ бодова.

Слушањем и полагањем испита из обавезних и изборних предмета студенти стичу укупно 50 ЕСПБ бодова, да би изразом и јавном одбраном специјалистичког рада стекли још 10, укупно 60 ЕСПБ бодова.

Члан 11.

У првом семестру студенти слушају следеће обавезне предмете:

1. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА (3 ЕСПБ бода)
2. СТАНДАРДИ ДОБРЕ ВЕТЕРИНАРСКЕ ПРАКСЕ (8 ЕСПБ бодова)
3. МЕНАЏМЕНТ У ВЕТЕРИНАРСТВУ (3 ЕСПБ бода)

Поред обавезних предмета којима стичу 14 ЕСПБ бодова, студенти додатних 16

ЕСПБ бодова у првом семестру бирају са следећег списка изборних предмета:

1. БИОТЕХНОЛОГИЈА У ВЕТЕРИНАРСКОЈ МЕДИЦИНИ (8 ЕСПБ бодова)
2. ГРАЂА И ФУНКЦИЈА ЋЕЛИЈА, ТКИВА И ОРГАНА У ФИЗИОЛОШКИМ И ПАТОФИЗИОЛОШКИМ УСЛОВИМА (8 ЕСПБ бодова)
3. ИНФЕКЦИЈА И МЕХАНИЗМИ ОДБРАНЕ ОРГАНИЗМА ОД ИНФЕКТИВНИХ АГЕНАСА (8 ЕСПБ бодова)
4. САСТАВ И ОСОБИНЕ НАМИРНИЦА АНИМАЛНОГ ПОРЕКЛА (8 ЕСПБ бодова)

Затим додатних 20 ЕСПБ бодова у другом семестру са следећег списка изборних предмета:

1. КОНТРОЛА РЕПРОДУКЦИЈЕ И ЗДРАВЉА ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
2. ИНСТРУМЕНТАЛНЕ МЕТОДЕ ДИЈАГНОСТИКЕ И ТЕРАПИЈЕ ОБОЉЕЊА ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
3. КЛИНИЧКА ПАТОЛОГИЈА ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
4. ДИЈАГНОСТИКА И ТЕРАПИЈА ОБОЉЕЊА ФАРМСКИХ ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
5. ДИЈАГНОСТИКА И ТЕРАПИЈА ОБОЉЕЊА СОЦИЈАЛНИХ ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
6. ХИРУРШКЕ МЕТОДЕ У ДИЈАГНОСТИЦИ И ТЕРАПИЈИ ОБОЉЕЊА ЖИВОТИЊА (10 ЕСПБ бодова)
7. ОПШТА ЕПИЗООТИОЛОГИЈА (10 ЕСПБ бодова)
8. МЕТОДЕ ЕПИЗООТИОЛОШКОГ РАДА (10 ЕСПБ бодова)
9. КЛИНИЧКА МИКРОБИОЛОГИЈА (10 ЕСПБ бодова)
10. МЕТОДЕ ВИРУСОЛОШКЕ, БАКТЕРИОЛОШКЕ, МИКОЛОШКЕ И ПАРАЗИТОЛОШКЕ ДИЈАГНОСТИКЕ (10 ЕСПБ бодова)
11. БЕЗБЕДНОСТ НАМИРНИЦА АНИМАЛНОГ ПОРЕКЛА (10 ЕСПБ бодова)
12. МЕТОДЕ ИСПИТИВАЊА НАМИРНИЦА АНИМАЛНОГ ПОРЕКЛА (10 ЕСПБ бодова)

Члан 12.

Студенту се приликом уписа у други семестар и опредељења за изборне предмете, по договору са наставницима који изводе наставу на изборним предметима за које је студент заинтересован, из редова наставника који изводе наставу на одабраним предметима именује ментор, који је задужен за праћење студента до краја студија.

Избор појединих изборних предмета у другом семестру може бити условљен слушањем одређених предмета у првом семестру, у складу са Студијским програмом.

Један наставник може у исто време бити ментор за највише 5 кандидата.

Члан 13.

Декан именује предметног наставника (један или два) за сваки обавезни и изборни предмет, на основу доказа о научним и стручним компетенцијама наставника, а на предлог Већа катедре, или колегијума наставника који изводе наставу на том предмету.

Одговорни наставник за одређени обавезни или изборни предмет може бити доцент, ванредни или редовни професор, који је у радном односу на Факултету, ако има најмање 5 научних и стручних радова, монографију, књигу или уџбеник из области специјализације.

Члан 14.

Студије се изводе према плану извођења наставе који усваја Наставно-научно веће Факултета пре почетка наставе.

Предметни наставници су дужни да пре почетка школске године у писаној форми доставе продекану за последипломске студије план извођења наставе, који садржи:

- Распоред предавања и вежби;
- Називе методских јединица, датум и место одржавања;
- Имена наставника који ће изводити наставу;
- Податке о начину вредновања предиспитних обавеза и испита и терминима за полагање колоквијума и испита;
- Списак литературе за припремање испита и
- Остале чињенице важне за уредно извођење наставе.

План извођења наставе објављује се пре почетка семестра на огласној табли катедре и интернет страници Факултета.

Промену плана извођења наставе у току школске године, у оправданим случајевима, одобрава Наставно-научно веће Факултета.

Упис на специјалистичке академске студије ветеринарске медицине

Члан 15.

Упис у прву годину специјалистичких академских студија спроводи се на основу конкурса којим је регулисан број студената, услови уписа, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, висина школарине итд.

Конкурс расписује Универзитет или Факултет, у складу са Законом о високом образовању, правилником Универзитета и правилником Факултета.

У прву годину студија може да се упише лице које има завршене интегрисане академске студије ветеринарске медицине и најмање 300 ЕСПБ бодова, или завршене основне студије ветеринарске медицине по прописима који су важили до доношења Закона о високом образовању из 2005. године.

Рангирање кандидата за упис у прву годину специјалистичких академских студија врши се на основу просечне оцене на основним студијама и дужине студирања. Уколико два кандидата имају исту просечну оцену предност има студент који је краће студирао.

Страни држављани се уписују на студијски програм под истим условима као и домаћи држављани, уз претходну нострификацију дипломе основних студија и потврду о знању српског језика.

Правила студирања

Члан 16.

Настава траје годину дана или 2 семестра. Једна школска година траје 42 радне недеље, при чему активна настава траје 30 радних недеља – 15 недеља у семестру, док је преостало време одређено за практичан рад, припремање и полагање испита.

Члан 17.

Рад студената у савлађивању појединих предмета континуирано се прати током наставе и изражава у поенима. Испуњењем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може да оствари највише 100 поена.

Сразмера поена у склопу предиспитних и испитних обавеза одређује се студијским програмом за сваки предмет посебно.

Од укупног броја поена, најмање 30 а највише 70 мора бити предвиђено за предиспитне обавезе.

Оцена се утврђује по скали за исказивање оцене, на основу Правилника о полагању испита и оцењивању и изражава бројевима од 6 до 10.

Члан 18.

Испит се полаже писмено, практично и усмено.

Студент стиче право полагања испита када испуни све предиспитне обавезе у складу са Планом извођења наставе.

Студент има право да исти предмет полаже три пута у истој години. Изузетно, студент може изаћи на испит у накнадном року, уколико му је из текуће године остао само један неположен испит.

Испитни рокови, начин пријављивања и полагања испита, као и поступак поништавања испита ближе су регулисани Статутом факултета, Правилником о полагању испита и оцењивању и другим актима Факултета.

Члан 19.

Након испуњења свих предиспитних обавеза и полагања свих испита предвиђених студијским програмом, студент пријављује специјалистички рад Наставно-научном већу Факултета.

Наставно-научно веће Факултета након разматрања предлога доноси одлуку о прихватању теме специјалистичког рада и именује комисију за оцену и јавну одбрану специјалистичког рада.

Комисија за оцену и јавну одбрану специјалистичког рада има 3-5 чланова, од којих је један обавезно ментор, додељен студенту приликом уписа у други семестар.

Члан 20.

За специјалистички рад може бити предложена било која тема из оквира изборног предмета: етиологија, патогенеза, дијагностика и терапија обољења животиња, појава неке болести са освртом на стање у ближем или ширем окружењу, ретроспективна анализа, дијагностичка или терапијска метода, клиничка процедура, хируршки захват и сл.

Од момента прихватања теме до предаје завршеног специјалистичког рада не може да прође више од 90 дана. Прорекан за последипломске студије може у изузетним случајевима да одобри продужење овог рока, на захтев студента, уз одговарајуће образложење.

Од момента предаје завршеног специјалистичког рада до јавне одбране не може да прође више од 60 дана. Прорекан за последипломске студије може у изузетним случајевима да одобри продужење и овог рока, на захтев студента уз одговарајуће образложење.

Члан 21.

Специјалистички рад се пише на српском језику.

Студент завршени специјалистички рад, уз сагласност ментора, у пет писаних примерака и електронском облику (CD или DVD у .pdf формату) доставља Студентској служби Факултета, која је дужна да у року од највише 7 радних дана сваком члану комисије уручи по један примерак рада.

Изузетно, студент може написати специјалистички рад и на енглеском језику, уз обавезно достављање једног примерка на српском језику.

Члан 22.

Комисија за оцену и јавну одбрану рада дужна је да у року од највише 7 радних дана прегледа и оцени рад и о оцени и договореном термину за јавну одбрану, у случају када је рад оцењен позитивно, извести продекана за последипломске студије и студентску службу.

Сваки члан Комисије подноси свој засебан извештај о оцени, при чему се сабирањем оцена добија просечна оцена рада.

Завршени специјалистички рад оцењује се оценом од 5-10.

Одбрана се заказује најмање 7 дана раније и о томе јавност обавештава истицањем обавештења на интернет страници Факултета и плакатирањем на огласним таблама катедре на којој је одбрана заказана.

У случају негативне оцене студент има право да у року од 30 дана отклони уочене недостатке и преко Студентске службе поново достави кориговани рад на оцену.

Члан 23.

Јавна одбрана специјалистичког рада обухвата усмену презентацију или практичну и усмену презентацију, у случају када се тема односи на практичне процедуре, и одговарање студента на питања чланова Комисије за одбрану.

Презентација специјалистичког рада и одговори на питања чланова комисије оцењују се оценом од 5-10 (оцена презентације рада).

У случају позитивно оцењене јавне одбране, коначна оцена специјалистичког рада представља просечну оцену ове и оцене добијене приликом оцењивања самог рада (оцена рада).

У случају негативно оцењене јавне одбране специјалистичког рада, студент поново пријављује изразу специјалистичког рада и бира другу тему и ментора.

Члан 24.

У случају оправдане спречености члана комисије за преглед и оцену специјалистичког рада да на време достави оцену, Проректор за последипломске студије на образложени захтев студента и ментора може продужити рок за достављање извештаја за наредних 7 радних дана.

Члан 25.

Након успешне јавне одбране специјалистичког рада чланови Комисије за одбрану јавно објављују да је студент успешно одбранио специјалистички рад, потписују записник и о томе подносе извештај Студентској служби и Наставно-научном већу Факултета.

Члан 26.

Успешно одбрањени специјалистички радови се штампају према Упутству за писање специјалистичких радова и у штампаном и електронском облику чувају у Централној библиотеци Факултета и библиотекама појединих катедри.

Члан 27.

За координацију свих активности у вези са пријавом, израдом и одбраном специјалистичких радова, задужен је продекан за последипломске студије, који води евиденцију о пријављеним темама, одређеним менторима, оцењеним и успешно одбрањеним радовима и по потреби о томе подноси извештај Декану и Наставно-научном већу Факултета.

Члан 28.

Коначна оцена специјалистичког рада улази у просек оцена са другим оценама које је студент добио за време студирања и полагања испита.

Члан 29.

На крају сваког семестра, Комисија за унапређење квалитета наставе, коју именује Наставно-научно веће Факултета, организује анкетаирање студената у циљу вредновања квалитета наставе и педагошког рада наставника.

За спровођење евалуације наставе одговоран је продекан за последипломске студије.

Члан 30.

Средства остварена од школарина за специјалистичке академске студије расподељују се према Правилнику о основним мерилима за расподелу средстава за зараде запослених на Факултету.

Средства за материјалне трошкове (20%) расподељују се по катедрама, сразмерно броју часова наставе на појединим катедрама, и користе се за покривање трошкова специјалистичке наставе.

Прелазне одредбе

Члан 31.

Студенти који су завршили специјалистичке академске студије ветеринарске медицине и стекли звање доктор ветеринарске медицине - специјалиста, могу да упишу уже специјализације из различитих области ветеринарске медицине. Упис на уже специјализације може бити условљен слушањем и полагањем одређених изборних предмета на специјалистичким академским студијама.

Програм ужих специјализација утврђује Наставно-научно веће.

Конкурс за упис на уже специјализације расписује Факултет.

Члан 32.

Овај правилник ступа на снагу даном усвајању на седници Наставно-научног већа Факултета ветеринарске медицине.

Председник Наставно-научног већа
Декан
Проф. др Владо Теодоровић

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА

Специјалистички рад студента на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду је самосталан рад у коме је одабрана тема стручно и теоријски обрађена уз приказивање резултата стручног и научно-истраживачког рада студента.

Специјалистички рад који укључује сопствена истраживања садржи следећа поглавља: Увод, Преглед литературе, Материјал и методе рада, Сопствени резултати, Дискусија, Закључак и Списак литературе. Рад треба да буде написан у обиму од најмање 40 страница формата А4 компјутерског слога у програму Microsoft Word, фонт Times New Roman, 12 pt, проред 1.5, са маргинама од 2.5 cm. Специјалистички рад који не укључује сопствена истраживања пише се у форми ревијалног рада.

На првој страни се у заглављу налази назив факултета и катедре на којој је специјалистички рад урађен, испод тога се налази назив теме специјалистичког рада, написан великим словима, испод кога пише »Специјалистички рад«, затим, још ниже, име и презиме студента, да би у дну странице било написано место и година одбране специјалистичког рада. На другој страни се наводи име ментора, имена чланова комисије за оцену и јавну одбрану, затим назив катедре на којој се рад ради, иза тога следи на посебним страницама кратак садржај рада на српском и енглеском језику. На наредној страници се налази садржај рада, да би иза тога свако од горе наведених поглавља започињало на посебној страници.

Рад треба писати сажето и јасно. Све прилоге (табеле, графиконе, фотографије) уклопити у текст. Имена аутора који се цитирају у раду писати у оригиналу са годином израде рада у заградама, а уколико рад има више од два аутора, онда се у тексту наводи само први од њих уз скраћеницу "и сар". Ако се наводи исти аутор са више радова у једној години онда се поред године додају абecedна слова (1997а, 1997б итд.). У списку литературе радови се наводе у оригиналу, са нумерацијом, наводећи презимена првих аутора по абecedном реду и то на следећи начин: презиме, почетно слово имена, година објављивања рада, наслов рада, назив часописа (међународна скраћеница, нпр. JAVMA), волумен, број часописа, странице (од - до), а код назива књига потребно је навести још и име издавача и место издавања.

Пример:

1. Carter SW, Robertson SA, Steel CJ, 1990, Cardiopulmonary effects of xylazine sedation in the foal. *Equine Vet J*, 22, 384-388.
2. Ковач М, 1999, Количне болести коња, Београд: ВКС
3. Paterson PY, Halberg MK, 1989, Antineural antibodies in experimental allergic encephalomyelitis, In: Goetzl EJ, Spector NH, editors, *Neuroimmune Networks: Physiology and Disease*, New York: Alan R Liss.Inc, 251-257.